

DE HERVORMDE KERK VAN BEETSTERZWAAG

De kerk van Beetsterzwaag werd gebouwd in 1803. Het is een eenvoudig maar gaaf gebouw. De meeste kosten voor de bouw werden gedragen door baron van Lynden en Benedictus van Teyens. In de nieuwe kerk werd de oude **preekstoel** opgesteld aan de oostzijde. Deze kansel dateert uit de 17e eeuw. De gekorniste panelen van de kuip worden van elkaar gescheiden door gecanneleerde pilasters met Korinthische kapitelen. Ze rusten op gesneden dragers. Het ruggeschot is op dezelfde wijze als de kuip versierd. Op de kansel ligt een **bijbel** uit 1748 (Nicolaas Goetsee, Gorinchem), die opvalt door de fraaie met bladgoud versierde stempelband. Het is een geschenk aan de kerk van de heer Collot d' Escury.

De bijbel rust op een **koperen lezenaar** uit 1804. In deze lezenaar zijn zeer kunstig door elkaar gevlochten letters aangebracht. Het zijn z.g. **trekletters**. De F. G. A. B. L. staan voor de naam van Jhr. F. G. A. B. baron van Lynden. Aan weerszijden van de lezenaar zijn aan de preekstoel koperen armen bevestigd, die elk twee blakers dragen.

Voor de preekstoel is een fragment van het oude doophek opgesteld. Daarop rust de koperen **voorzangerslezenaar**, waarin ook trekletters zijn aangebracht: E. A. v.T. (eyens).

Het **koperwerk** in de kerk bestaat verder uit veertien gewone blakers, zeven wandblakers, twee luchters van twaalf armen en een van 18 armen. Op deze grootste staat gegraveerd, dat hij in 1804 geschonken is door Symkjen Wobbles van der Vecht. Een der kleine luchters is geschonken door Mr. Ambrosius Ayso van Boelens. Op de andere staat: "TOT EER EN GLORIE VAN GODT".

Aan weerszijden van de z.g. **adelsdeur** staan twee classicistische overhuifde herenbanken uit 1804. In een der banken liggen nog bijbels en gezangboeken met opdruk "Van Lynden". Classicistisch zijn ook de psalmborden en het bordje, dat dient tot ophanging van de "ponkjes".

De kerk is in **1967 gerestaureerd**. Toen zijn ook de moderne stoelen geplaatst.

Voor de **adelsbanken** liggen twee grote 17e-eeuwse grafzerken voor leden van de grietmansfamilie Fockens. Beide zerken hebben op de hoeken leeftijdskoppen. De ene zerk is in de bovenrand gesigneerd P.C. Achter de initialen gaat de naam van de hardhouwer Pieter Claessen schuil. Van hem liggen onder andere ook zerken in Schettens en Witmarsum.

HET ORGEL

Het instrument werd in 1856 aan de kerk geschonken door douairière van Lynden-Borcharen ter gedachtenis aan haar dochter Y. H. Luden- Van Lynden. Het orgel werd gebouwd door de bekende firma Van Dam uit Leeuwarden. De dispositie werd sedert de bouw niet gewijzigd en is als volgt:

Prestant		8'
Bourdon		16'
Viola di Gamba		8'
Roerfluit		8'
Octaaf	4'	
Quint		2 2/3'
Octaaf	2'	
Fluit travers		4'
Cornet		3 sterk discant
Trompet		8' gehalveerd
Tremulant.		

De fa. Flentrop voerde in 1951 een restauratie uit. Toen werd de intonatie een halve toon verhoogd.

KERKHOF

Op het kerkhof ligt een steen uit 1778 (vernieuwd in 1905) met een afbeelding van een standerdmolen. Talrijk zijn de 19de- en 20de-eeuwse zerken van adellijke families, die in Beetsterzwaag resideerden. Boven de grafkelder van de familie Van Harinxma thoe Slooten liggen binnen een hekwerk onder andere de zerken voor twee commissarissen van de koningin in Friesland: Binnert Philip van Harinxma thoe Slooten (1839-1923) en Pieter Albert Vincent van Harinxma thoe Slooten (1870-1954). Aan de noordzijde van de kerk ligt binnen een smeedijzeren hekwerk met omgekeerde fakkels en ouroborussen de grafsteen van Oene van Teyen (1798-1866), over wiens miljoenenerfenis jarenlang allerlei geruchten de ronde deden.

S. ten Hoeve
1974

Literatuur:

- M. Seybel Orgels in Friesland, deel 1, blz.83. Baarn 1970.